

Oversiktsnotat:

Tallfesting av samebefolkningen i Norge - registreringspraksis og hovedtall

Torunn Pettersen, Sámi Instithutta/Nordisk Samisk Institutt

Dette oversiktsnotatet må sees i sammenheng med øvrig informasjon om tematikken på nettstedet www.sami-statistics.info. Notatet inneholder følgende hovedavsnitt:

1. Introduksjon om hvorfor det ikke kan gis en demografisk beskrivelse av samebefolkningen
2. Om kategorier og registrering av samer i folketellinger fram til 1970
3. De nyeste anslag over samebefolkningens størrelse i Norge
4. Kort om Sametingets valgmanntall (samemanntallet)
5. Valgmanntallets størrelse - totalt og i de enkelte kretsene
6. Litteraturhenvisninger

1. Introduksjon om hvorfor det ikke kan gis en demografisk beskrivelse av samebefolkningen

Noen årsaker til at det ikke kan gis en demografisk beskrivelse av samebefolkningen er knyttet til hvordan det tidligere **registreringsarbeidet** ble utført. Blant annet gjelder dette kriterier for samiskhet og valg av geografisk område for registreringene.

Andre årsaker er knyttet til **samfunnsmessige prosesser** som i stor grad har vært styrt av de respektive statenes myndigheter. Spesielt gjelder dette det som i Norge kalles fornorskingsprosesser, og som i mer enn hundre år hadde som siktemål at samene skulle oppgi sitt språk og sin identitet. De tall som i tidligere folketellinger faktisk **ble** innhentet om samebefolkningens størrelse og sammensetning, er således bl.a. preget av at det tidligere var mange som av ulike årsaker ikke ønsket å framstå som eller definere seg (offentlig) som same.

Effekten av det ufullstendige registreringsarbeidet og de samfunnsmessige prosessene er at tall som foreligger om samebefolkningen som sådan, indikerer at det samiske folk ikke har hatt en "normal" demografisk utvikling. Med normal menes da at befolkningen ikke har økt på tilsvarende måte som øvrige befolkninger i samme perioder.

De siste tiårene har det imidlertid vært mange positive holdningsendringer i forhold til det samiske. Dette ville trolig fått langt flere til å vedkjenne seg (offentlig) en samisk identitet, noe som kunne gitt store utslag ved en eventuell ny registrering av etnisk(e) tilhørighet(er).

Den siste gangen det har vært foretatt en generell offentlig registrering av etnisk/samisk tilhørighet i Norge, var for øvrig ved folke- og boligtellingsa i 1970. Utover i det foreliggende dokumentet finnes mer informasjon både om denne tellinga og om antall (offentlig registrerte) samer på ulike tidspunkt.

Hva er demografi?

Demografi betyr **befolkningslære**.

Demografiske arbeider fokuserer først og fremst på status og endringer for befolkningers

- størrelse
- geografiske fordeling
- alders- og kjønnsammensetning

Befolkninger endres gjennom en rekke såkalt **demografiske begivenheter**, spesielt fødsel, død og flytting (migrasjon). Andre viktige begivenheter er endringer i samlivsstatus/sivilstand og skifte av statsborgerskap.

Demografiske studier preges som regel av **tallmessige (kvantitative) tilnæringsmåter**. Innhenting, bearbeiding og analyse av befolkningsstatistikk er derfor sentrale oppgaver. Men også sammenhenger mellom befolkningsutvikling og det aktuelle samfunnets økonomiske, sosiale og politiske sider vektlegges (sosiodemografiske studier).

Kilde: <http://www.demografi.no/>

2. Om kategorier og registrering av samer i folketellinger fram til 1970

I perioden **1845 - 1930** inneholdt alle folketellinger i Norge ulike former for registrering av samisk tilhørighet. Kategoriene som ble benyttet for telling av samer ble imidlertid endret i større eller mindre grad mellom hver telling. Det er derfor problematisk å foreta sammenligninger over tid. Det var for øvrig Statistisk sentralbyrå (SSB) som bestemte og begrunnet hva som skulle med i folketellingene.

I forbindelse med 2. verdenskrig skjedde det en endring i synet på offentlig registrering av etnisk tilhørighet - eller av "raser" som det het i 1930-tellinga. Mange mente at erfaringer fra krigen tilsa at slik registrering ikke lenger var ønskelig. Da den første folketellinga etter krigen ble avholdt i **1946**, ble det således fra SSBs side ikke lagt opp til offentlig telling av samer (og kvener).

Heller ikke ved neste folke- og bolig telling i **1950** ønsket SSB slik registrering. Etter "utallige henvendelser" - som det heter i den aktuelle publikasjonen fra SSB - ble det likevel til at tellinga inneholdt enkelte spørsmål om bruken av samisk og kvensk språk. Disse spørsmålene ble imidlertid kun stilt til innbyggerne i noen få bygder i Nord-Norge.

I folketellinga for **1960** var også spørsmål om samisk språkbruk utelatt. I **1970** dukket det imidlertid igjen opp fire spørsmål om samisk språk og identitet. Hovedårsaken til dette var at slike data ble eksplisitt etterspurt av Norsk Sameråd som i sitt arbeid "trengte bedre statistiske opplysninger om omfanget og fordelingen av samebefolkningen, samt data om dens levekår" (Aubert 1978). Spørsmålene stilles imidlertid kun i utvalgte kretser i utvalgte kommuner i Nord-Norge nord for Saltfjellet. Analysen av tellingen utgis i 1978. Etter dette er det ikke utarbeidet offisiell samisk befolknings- eller språkstatistikk i Norge.

Basert på Torp (1986) kan det lages følgende oversiktstabell over hvordan folketellinger i Norge i perioden 1702 - 1970 har behandlet kategoriseringer og registrering av samer:

Tabell 1: Offentlig registrering av samer i Norge 1702 - 1970

År	Kategorisering	Beskrivelse
1702, 1723	Etnisk inndeling.	Ikke egentlige folketellinger, men manntall over skattepliktige personer (menn).
1769	-	Numerisk telling, dvs. kun tall, ikke navn på individ. Enkelte prester i Nord-Norge laget likevel særskilte (person-)lister over den samiske befolkningen i sognet
1801	-	Første nominative telling (med personopplysn.). Noen prester oppga likevel (lokale) etniske kategoriseringer.
1825	-	Numerisk (kun tall) - men tallene framkom på grunnlag av navnelister sendt inn av sogneprestene.
1846	Etnisk "rangering" : generelt, deretter samer	Numerisk (kun tall). Norske først, deretter samer. Uklart hva som lå til grunn for den etniske kategoriseringen.
1865	Kategorisering : Norsk, Kvæn, Finner/Lapper, ulik blandet herkomst	Nominativ. Etnisk kategorisering (antagelig) på grunnlag av herkomst. Registrering av om ikke-norske forstår norsk.
1875	Nasjonalitet : Norsk, Kvæn, Lap, Blandet	Nominativ. For første gang egen rubrikk for registrering av "Nasjonalitet". Også spesifisert 12 blandingskategorier basert på herkomst. I tillegg opplyses om "sædvanelig talet sprog".
1891	Nasjonalitet : Norsk, Lappisk, Finsk (Kvænsk), Blandet	Nominativ. Registrering av nasjonalitet. Registrering av hjemmespråk hvis dette avviker fra nasjonalitet. Dessuten: "For Lapper opplyses om vedkommende er fastboende eller noadiserende".
1900	Nasjonalitet : Norsk, Lappisk, Finsk (Kvænsk)	Omtrent som 1891, men hjemmespråk registreres nå uavhengig av nasjonalitet. NB! Ved SSBs bearbeiding ble personer som var registrert med blandet herkomst, overført til en av hovedkategoriene
1910	Nasjonalitet : Norsk, Lappisk, Finsk (Kvænsk)	Omtrent som 1900. Begynnende problematisering av begrepet "nasjonalitet" i SSBs rapport.
1920	Nasjonalitet : Norsk, Lappisk (fastboende), Lappisk (nomadiserende), Kvænsk, Norsk-kvænsk, Lappisk-kvænsk	Særskilt registrering av "jevn" vs. "ujevn" blandingsherkomst. Registrering av (ett) spesifisert daglig hjemmespråk.
1930	Rase : Norsk, Samisk, Kvænsk	"Nasjonalitet" blir "Rase" - "Lapp" blir "Same". Ikke lenger registrering av fastboende vs. nomadiserende.
1946	-	-
1950	Språkbruk i utvalgte bygder i Nord-Norge (samisk og kvænsk)	Registrering av daglig hjemmespråk hos samer og kvæner i noen få utvalgte områder. NB! Tilfeldig og varierende reg.praksis gjør tallene lite pålitelige.
1960	-	-
1970	Førstespråk hos personen, foreldre og besteforeldre. Om personen har en samisk identitet.	Spørsmålene ble kun stilt i utvalgte kretser i Nord-Norge. Utvalget av kretser gjort med basis i egen forundersøkelse (FU 1969) i form av feltarbeid. NB! Første gang at egendefinert identitet registreres.

Når det gjelder **antall** registrerte samer, viser SSB ved flere anledninger til at slike tall av flere årsaker er beheftet med usikkerhet. De respektive offisielle tallene er uansett følgende:

Tabell 2: Oversiktstabell over antall samer registrert i folketellingene 1845 - 1970

År	Totalt i Norge	Finnmark	Troms	Nordland
1845	14 464			
1855	15 999			
1865	17 187			
1890/91	20 786	9 281	9 261	2 075
1900	19 677			
1910	18 590			
1920	20 735	11 346	8 671	1 721
1930	20 704	20 704	8 116	1 763
1946	-			
1950 Språk:	8 778	7 359	813	645
1960	-			
1970 Identitet:	9 175	7 563	944	668
Språk:	10 535	8 582	1 146	507

Kilder: Aubert, Vilhelm (1978): Den samiske befolkning i Nord-Norge. Artikler 107. Oslo, Statistisk sentralbyrå/Statistics Norway. Aarseth, Bjørn (1977): Hvor mange samer er det i Norge? I: Ottar nr. 101. S. 40-45.

3. De nyeste anslag over samebefolkningens størrelse i Norge

Tallfesting av samebefolkningen har altså alltid vært beheftet med usikkerhet. Etter verdenskrigens slutt i 1945 ble dette enda mer problematisk. Språktellingen i 1950 var i utgangspunktet ufullstendig med sitt svært begrensede geografiske nedslagsfelt, og det er også påvist uklarheter ved spørsmålsstillingen. Tallene fra tellingen har derfor alltid blitt omtalt med forbehold. Et eksempel på dette finnes i **NOU 1972:33: Om landsdelsplan for Nord-Norge. Forslag til plan for utvikling av landsdelen**. Der inngikk et eget kapittel om samiske spørsmål hvor det het følgende om antallet samer:

"Det er vanskelig å fastslå hvor mange samer det er i Norge. Oppgavene basert på folketellingen i 1950 (siste offisielle tall) er åpenbart for lave. Det antas at det i Norge er **ca. 30 000** personer som kan identifiseres som samer, derav minst 90 % bosatt i Nord-Norge. Anslagsvis bor det ca. 15 000 samer i Finnmark, ca. 9 000 i Troms og ca. 3 000 i Nordland. Samene er i majoritet i Finnmark og i visse fjordstrøk."

Det påpekes for øvrig senere i samme kapittel (s. 174) at det "er nødvendig at det skaffes til veie sikre opplysninger om den samiske befolknings utbredelse, antall, yrkesfordeling, alders- og kjønnsammensetning", samt at "en slik demografisk undersøkelse bør finne sted etter felles kriterier i de nordiske land og i Nordisk Sameråds regi". En slik undersøkelse gjenstår det ennå å utføre.

I **Folke- og bolig tellingen av 1970** hadde det imidlertid blitt stilt spørsmål om samisk språk og identitet, dog kun i **utvalgte kretser i utvalgte kommuner i Nord-Norge nord for**

Saltfjellet. Analysen av tellingen ble publisert av SBB i 1978 (Vilhelm Aubert: Den samiske befolkning i Nord-Norge). Her framkom bl.a. at det i 1970 var

- **9 175** personer som ja på spørsmålet om vedkommende regner seg som same.
- **10 535** personer som svarte ja på spørsmålet om samisk er personens førstespråk.

Den fylkesmessige fordelingen av svarene framgår av tabellen under. Der framgår også hvor mange som svarte ja på spørsmålene om minst en av foreldrene eller minst en av besteforeldrene hadde samiske som sitt førstespråk:

Tabell 3: Bekreftet samisk språkbruk og identitet i 1970-tellingen

Område for kretsutvalg	Antall spurte (andel av kretsenes befolkning i parentes)	Har samisk identitet	Har samisk som eget førstespråk	Har minst én forelder med samisk som førstespråk	Har minst én besteforelder med samisk førstespråk
Finnmark	67 954 (90 %)	7 563	8.582	12.558	13.968
Troms	31 160 (23 %)	944	1.446	3.473	4.807
Nordland	14 760 (6 %)	668	507	777	860
Totalt	113 847	9.175	10.535	16.808	19.635

Kilde: Aubert, Vilhelm (1978): Den samiske befolkning i Nord-Norge/The Lappish Population in Northern Norway. Artikler 107. Oslo, Statistisk sentralbyrå/Statistics Norway.

I Auberts analyse redegjøres også for mulige feilkilder av ulike typer når det gjelder å benytte disse tallene til å fastslå størrelsen på samebefolkningen. Én slik feilkilde er hvordan utvalget som ble spurt, kunne/valgte å svare - eller ikke svare - på spørsmålene om samisk tilknytning, jfr. tabellen under:

Tabell 4: Usikkerhet om samisk identitet og språk i 1970-tellingen

Område for kretsutvalg	Egen samisk identitet usikker	Foreldres språkbruk usikker	Besteforeldres språkbruk usikker	Ønsker ikke å besvare spørsmålene	Ubesvart
Finnmark	1 775	1 433	4 496	1 321	3 453
Troms	746	797	2 575	333	5 320
Nordland	111	97	198	159	7 807
Totalt	2 623	2 327	7 269	1 813	16 580

(Kilde som for tabell 3)

Totalt sett oppsummerer Aubert sin analyse av tellingen i 1970 på følgende måte (s. 113):

"I alt 27 646 personer ble registrert med en samisk tilknytning når den defineres så vidt at den også omfatter personer som svarer Vet ikke om besteforeldrenes språk og/eller svarer Usikker eller Ønsker ikke å svare på spørsmålet om vedkommende regner seg som same. det siste tallet ville nok ha økt betraktelig om tellingen også hadde omfattet bybefolkningen. **Antagelig er det i Norge minst 40 000 personer hvis livsvilkår på et eller annet vis er noe preget av at de har et innslag av det samiske i sin bakgrunn.** Hvor mange samer det bor i Norge, er et spørsmål som ingen folketelling kan avgjøre".

Når det gjelder samebefolkningen i **byene i Nord-Norge** og i områdene **sør for Saltfjellet**, foreligger det ingen offisielle tellinger av nyere dato. Tall for samer i nordnorske byer finnes så langt heller ikke i andre kilder.

Med hensyn til **sørsamene** heter det i **NOU 1984: 18 Om samenes rettsstilling** (s. 39f):

"Når det gjelder samegrupper sør for Salten i Nordland, var ingen av disse inkludert i 1970-tellingen. For sørsamenes vedkommende er det tilgjengelige tallmaterialet svært gammelt. De siste noenlunde pålitelige tall er fra 1913 da det ble registrert henimot 600 samer mellom Hemnes i Nordland og Engerdal i Hedmark. Ut fra det foreliggende statistiske materiale er det derfor vanskelig å si hvilken retning den demografiske utvikling har tatt for denne gruppens vedkommende. Antagelig vil **et overslag på rundt 2 000 i Norge og Sverige under ett** være innenfor rammen av det som kan tolereres når man bygger på så vidt usikre premisser. **I Norge finner man kanskje bortimot halvparten av disse**".

Når det gjelder antall samer bosatt i **Oslo-området**, har det aldri vært foretatt noen offisiell telling av dette. Det sies likevel følgende i **NOU 1984: 18 Om samenes rettsstilling** (s. 39):

"Men også mange byer i Sør-Norge har forholdsvis store samiske befolkninger, med Oslo på klar førsteplass. Sistnevnte er ofte karakterisert som det største samiske tettsted i landet. I erkjennelse av at det finnes en stor samisk befolkning her, ble det høsten 1982 bestemt at Sameradioens ordinære sendinger også skulle gå ut over eteren i dette området. Sameradioens ledelse opplyser at man i forbindelse med behovsvurderingene kom fram til et anslag på **5-7 000 samiskspråklige i det sentrale Østlandsområdet** som helt eller delvis ville kunne ha nytte av disse sendingene. / På bakgrunn av den store utflyttingen til sentrale steder fra sameområdene siden den andre verdenskrig, synes ikke dette urimelig.

Merk ellers at en av de få tekster som omhandler antall samer i Oslo-området er daværende statssekretær Steinar Pedersens [Bysamer i Oslo. Tale i forbindelse med "Åpen dag" i regjeringsskvartalet 10. oktober 2000](#). Talen er kun tilgjengelig på Internett (via Odin).

4. Kort om Sametingets valgmanntall (samemanntallet)

I forbindelse med Sametingets etablering i 1989 ble det opprettet et manntall hvor de som oppfyller kriteriene for å delta ved sametingsvalg, må melde seg inn for å kunne utøve denne retten. De som kan melde seg inn er alle som avgir erklæring om at de oppfatter seg selv som same, og som enten a) har samisk som hjemmespråk, b) har eller har hatt forelder, besteforelder eller oldeforelder med samisk som hjemmespråk, eller c) er barn av person som står eller har stått i samemanntallet ([Sameloven § 2-6](#)). Innmelding må godkjennes av et særskilt samevalgstyre.

På norsk kalles dette manntallet for **samemanntallet**. Det er imidlertid viktig å ha klart for seg at til tross for navnet, er dette et **valgmanntall** - ikke et generelt manntall over alle samer. At det dreier seg om et valgmanntall framgår mer eksplisitt av den samiske termen **sámi jienastuslohku** og den engelske **Sami electoral register**. En bedre term på norsk ville således vært **Sametingets valgmanntall**.

Det er også verdt å merke seg det er vanlig å hevde at (svært) mange som oppfyller språkkriteriene - og til dels også identitetskriteriene - hittil har valgt å ikke melde seg inn i mann-

tallet. En slik påstand kan ikke dokumenteres fullt ut, med sett i lys fra tallene om språkbruk i 1970-tellinga, synes ikke påstanden å være urimelig.

Grunnene til at samer lar være å melde seg inn i Sametingets valgmanntall er trolig av ulike slag. Én mulig årsak kan være at det å ha en (avklart) samisk identitet ikke nødvendigvis medfører interesse for (same)politikk generelt og for Sametinget spesielt. (På samme måte som at det ikke er alle borgere som er politisk engasjert i samfunnet for øvrig - noe nedgangen i den allmenne valgdeltakelse tydelig illustrerer). På den andre siden kan det óg være slik at for noen er det å melde seg inn i Sametingets valgmanntall, primært en handling som markerer tilhørighet til et samisk fellesskap, uten noe ønske om aktiv politisk deltakelse.

Andre kan begrunne manglende innmelding med at de ikke ønsker en offentlig registrering av sin samisk-etniske tilhørighet. Denne typen argument ble bl.a. framsatt da oppretting av et slikt manntall ble drøftet forbindelse med forberedelsene til etableringen av Sametinget.

Samemanntallet gir altså **ikke en fullstendig oversikt** over samebefolkningen. I stedet er det et register over de samer som bevisst har valgt å registrere seg der, og som derfor på et gitt tidspunkt vil ha formell mulighet til å delta ved sametingsvalg. Merk at dette da gjelder personer med stemmerett, dvs. **personer som fyller 18 år i valgåret**.

Når dette er sagt, vil likevel valgmanntallets størrelse et stykke på vei kunne beyttes som **én type indikator** på bl.a. samebefolkningens størrelse og geografiske fordeling.

5. Valgmanntallets størrelse - totalt og i de enkelte kretsene

Det totale antall innmeldte i valgmanntallet har hatt en jevn stigning siden det ble opprettet. Økningen har vært fra knappe 5 500 i 1989 til vel 9 900 i 2001, jfr. følgende tabell:

Tabell 5. Antall registrerte i samemanntallet ved sametingsvalgene 1989 - 2001

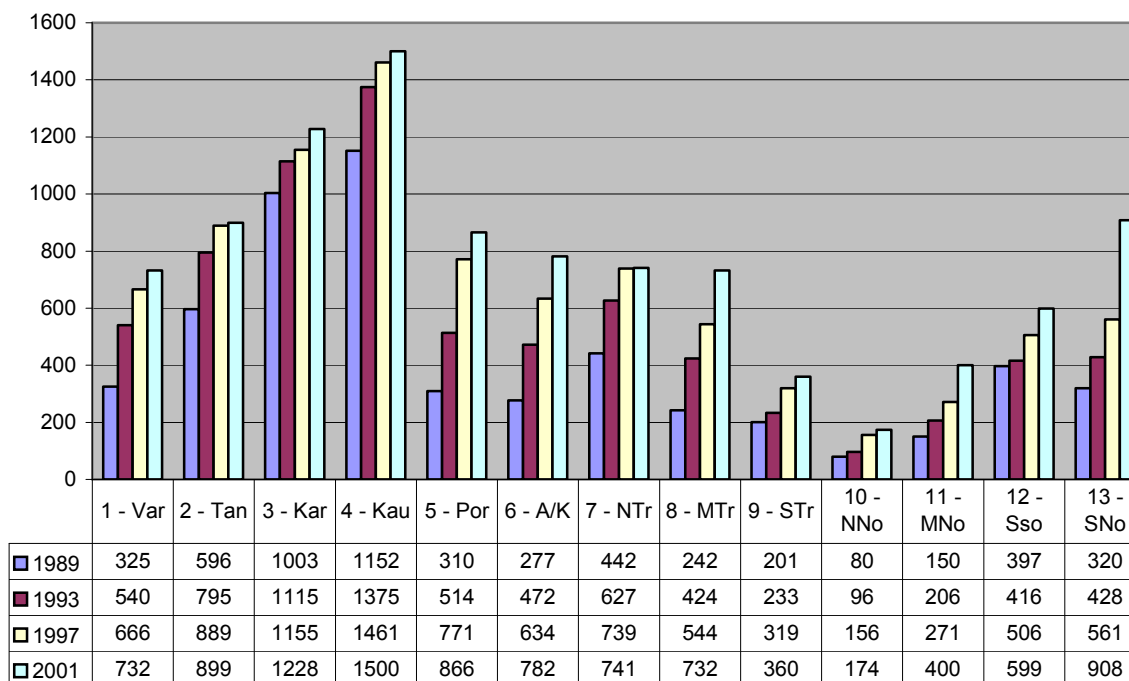
	1989	1993	1997	2001
Antall innmeldte	5.497	7.236	8.668	9.923

(Kilde: www.samediggi.no)

Samtidig hører det med i dette bildet at det er store forskjeller når det gjelder fordelingen av antall innmeldte i de 13 valgkretsene som benyttes ved sametingsvalg. Eksempelvis var det ved valget i 2001 kun 174 som hadde registrert seg i den antallmessig minste kretsen (krets 10, Nordre Nordland), mens det var 1 500 innmeldte i kretsen som hadde flest registrerte (krets 4, Guovdageidnu/Kautokeino).

Det er også store forskjeller med hensyn til hvor store endringer det har hvert over tid i hver av kretsene. I figuren nedenfor vises hvordan antall innmeldte i hver av de 13 valgkretsene har endret seg fra valget i 1989 til valget i 2001. I figuren er kretsene sortert etter nummer. Oversikt og kart over kretsenes fullstendige navn og geografiske omfang følger like etter figuren.

Figur 1. Antall innskrevne i valgmanntallet ved sametingsvalgene 1989 -2001

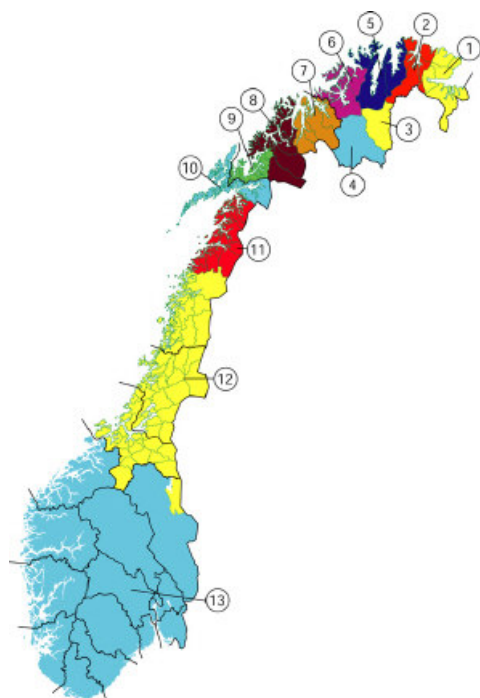

Kilde: Sametinget (2001): Valgregelutvalgets rapport

Oversikt over de 13 valgkretsene som benyttes ved sametingsvalg i Norge:

- 1. Varanger** (Sør-Varanger, Unjárga-Nesseby, Vadsø, Vardø og Båtsfjord)
- 2. Tana** (Deatnu-Tana, Berlevåg og Gamvik).
- 3. Karasjok** (Kárášjohka-Karasjok kommune).
- 4. Kautokeino** (Guovdageaidnu-Kautokeino kommune).
- 5. Porsanger** (Porsanger, Lebesby, Nordkapp og Måsøy).
- 6. Alta/Kvalsund** (Kvalsund, Hammerfest, Alta, Hasvik og Loppa).
- 7. Nord-Troms** (Kvænangen, Nordreisa, Skjervøy, Gáivuotna-Kåfjord, Storfjord og Lyngen).
- 8. Midt-Troms** (Karlsøy, Tromsø, Balsfjord, Målselv, Bardu, Lenvik, Berg, Torsken og Tranøy).
- 9. Sør-Troms** (Sørreisa, Dyrøy, Salangen, Lavangen, Gratangen, Skånland, Ibestad, Harstad, Bjarkøy og Kvæfjord).
- 10. Nordre Nordland** (Andøy, Øksnes, Bø, Sortland, Hadsel, Vågan, Vestvågøy, Flakstad, Moskenes, Værøy, Røst, Lødingen, Tjeldsund, Evenes og Narvik).
- 11. Midtre Nordland** (Ballangen, Tysfjord, Hamarøy, Steigen, Sørfold, Bodø, Fauske, Skjerstad, Saltdal, Gildeskål, Beiarn og Meløy).
- 12. Sørsameområdet** (kommunene i Nordland fylke fra og med Rana og Rødøy og sørover, Nord Trøndelag og Sør- Trøndelag fylker og Engerdal kommune i Hedmark fylke).
- 13. Sør-Norge** (fylkene Møre og Romsdal, Sogn og Fjordane, Hordaland, Rogaland, Vest-Agder, Aust-Agder, Telemark, Buskerud, Vestfold, Akershus, Østfold, Oppland, Hedmark (unntatt Engerdal kommune) og Oslo).

Kart over de 13 valgkretsene som benyttes ved sametingsvalg i Norge:

Kilde: www.samediggi.no. Navn på kretsene framgår av den nummererte oversikten ovenfor.

6. Litteraturhenvisninger:

Aubert, Vilhelm (1978): **Den samiske befolkning i Nord-Norge/The Lappish Population in Northern Norway**. Artikler 107. Oslo, Statistisk sentralbyrå/Statistics Norway.

Lov om Sametinget og andre samiske rettsforhold (sameloven).

NOU 1972:33: **Om landsdelsplan for Nord-Norge. Forslag til plan for utvikling av landsdelen**. Oslo, Miljøverndepartementet.

NOU 1984: 18: **Om samenes rettstilling**. Oslo, Justisdepartementet

Pedersen, Steinar (2000): [Bysamer i Oslo. Tale i forbindelse med "Åpen dag" i regjeringskvartalet 10. oktober 2000](http://odin.dep.no/odinarkiv/norsk/dep/krd/2000/taler/016041-090011/dok-bn.html). Oslo, Kommunal- og regionaldepartementet. (Kun på: <http://odin.dep.no/odinarkiv/norsk/dep/krd/2000/taler/016041-090011/dok-bn.html>)

Sametinget (2001): **Valgregelutvalgets rapport av 30.09.01**. Karasjok, Sametinget

Sametingets nettsted (2004): www.samediggi.no

Torp, Eivind (1986): Registrering av etnisitet i folketellinger. I: **Heimen. Nr. 2 1986**. S. 67-77

Aarseth, Bjørn (1977): Hvor mange samer er det i Norge? I: **Ottar nr. 101**. S. 40-45.